

Technische vragen renovatie voetbalvelden Berltsum en Minnertsga

1. Het hybrideveld in Minnertsga werd als een pilot gepresenteerd in het toenmalige RV. Een pilot wordt naar goed gebruik altijd geëvalueerd. Een rapportage van deze pilot zou als extra informatie een goede toevoeging zijn om als raad hier een goed besluit in te kunnen nemen.

-Is er reeds een rapportage en uitkomsten van deze pilot?

-Zo nee, waarom niet?

Wij kunnen niet herleiden waar in het toenmalige raadsvoorstel (RV) waar u naar verwijst, gesproken wordt over een pilot/proef. Ook tijdens de behandeling in de raadsvergadering is dit niet aangegeven.

Wel kunnen wij herleiden dat dit is aangegeven door de vv Minnertsga in de werkgroep. Uiteraard monitoren wij het veld, net als de hybride velden van Schatzenburg en Sexbierum.

Het is belangrijk op te merken dat we hiervoor geen formele rapportage hebben opgesteld (zie bijlage).

Tijdens de monitoring hebben we ons gericht op noodzakelijke en gebruikelijke

onderhoudswerkzaamheden, zoals beluchten en maaien. Maar ook het gebruik van het veld. Hierbij

constateren we dat het veld glad is, wat onder andere te wijten is aan het feit dat er eerder

schoongemaakt had moeten worden en het veld niet optimaal gebruikt is. Aangezien het een

natuurproduct blijft, is het essentieel om deze aspecten mee te nemen in het gebruik, beheer en

onderhoud.

2. Het huidige kunstgrasveld worden buiten trainingen en wedstrijden veelvuldig gebruikt door de jeugd. Dit kunnen we alleen maar toejuichen.

- Is er bij de belasting van hybridevelden rekening gehouden met de extra belasting die dit met zich meebrengt?

In de capaciteitsberekeningen van het gehele complex is conform het beleid uitgegaan van de benodigde capaciteit van de voetbalclubs. We hanteren hierbij een marge van ongeveer 300 uur per jaar voor spreiding ten behoeve van onderhoud en beheer.

Daarnaast hebben we geen rekening gehouden met nevenverbruik, zoals kaatsen of spelende kinderen, hetgeen vermeld is in het overlegverslag met Berlikum (Bijlage 1 bij raadsstukken).

Daarbij willen we opmerken dat het sportpark en de aangrenzende brede school samen een van de meest beweegvriendelijke gebieden vormen in onze gemeente. Van alle scholen in de gemeente biedt deze school de meeste speel- en beweegmogelijkheden. Rondom de school zijn volop mogelijkheden om te spelen en te sporten, zowel tijdens als na schooltijd:

Achterzijde school: het schoolplein loopt over in de openbare speeltuin van het dorp, waardoor er een groot speelgebied ontstaat met een voetbal-pannakooi en diverse beweegtoestellen.

Voorzijde school: voor de jongste jeugd is er een apart schoolplein, grenzend aan een openbaar plein waar onder andere tijdens schooltijd wordt gevoetbald.

Openbaar sportveld: aan de voorzijde ligt een openbaar natuurgras sportveld met twee voetbalgoals.

Hier geeft de vakleerkracht bij goed weer van medio mei tot de zomervakantie bewegingsonderwijs.

Daarnaast wordt soms gebruik gemaakt van het naastgelegen voetbalvelden. De rest van het jaar vindt het bewegingsonderwijs plaats in de in pandige gymzaal van de brede school.

Overige sportfaciliteiten: er is een openbare kaatsmuur/tenniskooi, tennisbanen en een kaatsveld (het vastzetten van de lijnen op een kunstgrasveld is niet toegestaan).

- Tijdens de zomerperiode wordt er onderhoud gepleegd aan de hybride velden. Betekent dat dat gedurende deze periode de velden volledig gesloten zijn?

Ja, net als alle andere natuurvelden.

- Is hiervoor een praktische oplossing waardoor er in de zomerperiode toch een hybrideveld beschikbaar blijft voor de jeugd?

Nee, de velden zullen juist in deze periode moeten herstellen van het gebruik. Er zijn wel mogelijkheden buiten de velden. Zie ook bij vraag 2. Ten aanzien van het spelen in de zomer op een kunstgrasveld is er sprake van gevaar op hittestress en vinden wij onwenselijk in verband met gezondheidsrisico's.

3. In de kostenberekening onderhoud van hybride velden gaat u voor een periode van 10 jaar uit van €125.000. Oftewel €12.500 per jaar. Ons vermoeden is dat hier alleen de externe kosten in rekening worden gebracht en niet de kosten van de gemeentelijk organisatie zoals maaien, slepen bezanden enz.

- Klopt deze veronderstelling? En zo ja waarom worden deze niet meegenomen?

Ja, uw veronderstelling klopt.

In de raming van €125.000 voor het onderhoud van hybride velden zijn doorgaans alleen de externe kosten opgenomen, zoals de uitgaven voor gespecialiseerde onderhoudsbedrijven en materialen. Ook de raming van €60.000 als opgevoerd bij de kunstgrasvelden is zo opgebouwd. De kosten die door de gemeentelijke organisatie worden gemaakt, zoals maaien, slepen en bezanden, worden niet meegenomen in deze berekening.

De reden hiervoor is dat deze interne kosten moeilijker te kwantificeren zijn en vaak als overhead worden beschouwd. De tijd die wij zelf aan een veld besteden wordt namelijk over alle gemeentelijke velden gerekend en niet per veld. Voor onderhoud en personeel is een apart budget. We kunnen de kosten dekken uit het reeds beschikbaar gestelde budget. Bij deze schatting wordt ook geen rekening gehouden met het feit dat het onderhoud goedkoper kan worden als de velden hetzelfde soort onderhoud nodig hebben. Bijvoorbeeld, als we een machine moeten kopen voor een bepaald type veld, is die machine voordeliger als we meerdere velden van dat type hebben.

Met klem willen wij erop wijzen dat de gepresenteerde cijfers ramingen zijn. Zo worden voor de renovatiekosten van een kunstgrasveld de top laagvervanging geraamd op €175.000. De gemeente Súdwest-Fryslân vervangt (zoals door u aangegeven bij vraag 9) momenteel een aantal kunstgrasvelden. In de hun Berap van juli, augustus, september 2024 wordt gesproken over het verhogen van het oorspronkelijke krediet met € 49.000 van €350.000 naar €399.000 voor de top laag met bijkomende werkzaamheden.

- Kunnen wij hieruit concluderen dat u bij de totale kostenberekening geen vergelijking maakt van de integrale kosten maar slechts dat deel wat door externe partijen in rekening wordt gebracht?

Ja, dat klopt. Deze aanpak heeft namelijk geen invloed op de onderlinge vergelijking tussen de verschillende opties. Dit is op deze wijze gedaan om een helder en consistent beeld te behouden in de vergelijkingen, zodat er geen appels met peren worden vergeleken. De totaalkosten van alle velden worden in beeld gebracht in het beheerplan. Zie hiervoor ook de motivatie bij uw vorige vraag. Overigens is deze wijze van kostenberekening tot nog toe steeds toegepast.

4. Een evenwichtig besluit over de keuze hybride of kunststof voetbalvelden kan alleen genomen worden wanneer alle informatie objectief voorhanden is. In dit geval gaat het vooral over de belasting van het milieu, circulariteit en duurzaamheid wat gewogen moet worden.

- Heeft u ook overwogen om een milieu effect rapportage uit te laten voeren op dit onderwerp. Kunt u uitleggen waarom deze keuze niet is gemaakt?

Nee, we hebben geen Milieu Effect rapportage (MER) uit laten voeren. Conform het huidige beleid in Waadhoeke sporten wij op natuurgras: "Een sportveld is van natuurgras en kunstgras als het moet." De werkgroep heeft destijds het advies gegeven om bij vervanging van kunstgrasvelden voor de combinatie natuurvelden, Wetra en hybride grasvelden te kiezen. Hierbij is op basis van de benodigde

capaciteit van de voetbalclubs aangetoond dat dit een haalbare optie is. Om deze reden zijn er geen aanvullende onderzoeken uitgevoerd.

Er hoeft voor de velden geen omgevingsvergunning aangevraagd te worden. Een Milieu Effect Rapportage (MER) is dan niet vereist.

5. De kunstgrasvelden van Minnertsga en Berlikum moeten worden gekeurd om een veilig en verantwoord gebruik te garanderen. Omdat de velden van Minnertsga en Berlikum van verschillende leeftijden zijn zou de uitkomst van de keuring wel eens verschillend kunnen uitpakken.

- Waarom heb u dit scenario niet meegenomen in het RV?

Wij hebben de opties besproken met beide clubs en als optie 1 opgenomen in het RV. Zowel het college als de verenigingen hebben ervoor gekozen deze optie niet voor te stellen, gezien het potentiële risico op afkeuring. Daarom hebben wij deze optie niet verder uitgewerkt. Ook hebben wij in het verlengde hiervan andere clubs met een kunstgrasveld niet gevraagd welk type kunstgrasveld bij hen eventueel de voorkeur zou hebben.

- Is het ook mogelijk om een voorinspectie te laten doen die geen directe gevolgen heeft voor de sluiting van de velden. B.v door een bedrijf die hiervoor expertise in huis heeft?

Nee, helaas is het niet mogelijk om een voorinspectie uit te laten voeren, aangezien er geen instantie is die deze werkzaamheden wil uitvoeren. Als eigenaar zijn wij ons ervan bewust dat het veld waarschijnlijk niet door de keuring zal komen, en het zou onverantwoord zijn om deze bevindingen te negeren. De veiligheid van onze inwoners en bezoekers komt hierdoor in het geding. Wanneer de KNVB het niet verantwoord acht om wedstrijden te spelen, is het ook niet veilig om te trainen.

6. In het RV is voorzien dat sc Berlikum op het 2e veld verlichting krijgt. In het verleden hebben omwonenden aangegeven hier moeite mee te hebben.

- Moet in het kader van de omgevingswet een vergunningstraject gestart worden of valt dit binnen het bestemmingsplan.

Na positieve besluitvorming van de raad zal de extra verlichting een vergunningstraject moeten worden opgestart.

- Wanneer en hoe gaat u de omwonenden hierbij betrekken.

Na het besluit van de raad is het duidelijk wat er met de velden zal gebeuren en zullen wij de uitvoering verder opstarten. Zoals eerder aan de omwonenden gecommuniceerd, zullen wij een verlichtingsplan indienen als onderdeel van de vergunningaanvraag. Dit plan zal de gevolgen voor de omgeving in kaart brengen. Tijdens deze periode zullen wij ook contact opnemen met de omwonenden.

- Is er een inschatting te maken hoe groot de mogelijke lichtoverlast zal zijn.

Overlast is mede een persoonlijke beleving. Wij verwachten dat met nieuwe LED verlichting en een goed lichtplan de overlast tot een minimum is te beperken.

- Welke essentiële verschillen zijn er tussen de verlichting waarover in het verleden over werd gesproken en de op dit moment beschikbare verlichting (Led)?

De moderne verlichting is aanzienlijk beter te richten en te reguleren, wat resulteert in minder omgevingsverlichting. Daarnaast worden er kappen toegepast op de nieuwe verlichtingsarmaturen, waardoor de lichtvervuiling afneemt. Dit stelt ons in staat om gericht op de velden te schijnen, in tegenstelling tot eerdere systemen die minder effectief waren en meer hinder veroorzaakten rondom de armaturen.

7. Sc Berlikum heeft aangegeven dat de komst van de tweede lichtinstallatie een significante afbreuk doet aan het voornemen van energiebesparing. Ook is aangegeven dat het aanbrengen van ledverlichting een extra verbruik betekent van ca. 3000 KWH. De verlichting van het hoofdveld wordt vervangen door ledverlichting. Voor ons is niet duidelijk waarom het energieverbruik zal toenemen met 3000 KWH. Dit omdat het aantal uren dat de velden gebruikt worden niet wordt uitgebreid maar

verdeeld over twee velden. Als een veld niet in gebruik is dan zal er ook geen verlichting nodig zijn? Ook wordt de verlichting op het hoofdveld vervangen door ledverlichting.

- Zal bovenstaande niet eerder een besparing opleveren van het energie verbruik?

Ledverlichting is energiezuiniger dan traditionele verlichting. Met het oog op de benodigde capaciteit van de velden is het noodzakelijk om de trainingen over twee velden te verdelen, wat betekent dat er vaker verlichting voor twee velden zal zijn. De geschetste besparing van SCB betreft alleen de huidige verlichting, Hier zullen dus nog zes armaturen aan worden toegevoegd voor het B-veld.

- Is dan ook in deze situatie de tweede aansluiting aangegeven door de voetbalclub noodzakelijk?

Er is geen noodzaak voor een tweede aansluiting; het kan echter noodzakelijk zijn om de meterkast opnieuw te verzwaren. Berlikum had een zware aansluiting, maar heeft deze laten aanpassen (zie brief SC Berlikum 31-12-2024), tegen het advies van de gemeente in (zie brief subsidieverlening).

8. In de motivatie van sc Berlikum komt naar voren dat ze problemen verwachten met de toevoer van water voor irrigatie naar het B-veld

- Klopt deze veronderstelling en hoe denkt u dit op te lossen?

De watertoevoer is inderdaad een issue, maar het is mogelijk om deze te realiseren. De toevoer zal worden verzorgd via een verbinding onder de Koekoeksleane naar een bufferbassin welke in eigendom is van gemeente, in overleg met Wetterskip Fryslân. De eerste contacten met Wetterskip zijn hierin gelegd. Er zal hiervoor een vergunning bij het Wetterskip moeten worden aangevraagd. Het Wetterskip staat hier niet negatief tegenover.

9. In de bijlage bij het RV staan 3 soorten kunstgras velden genoemd.

- Zijn dit alle mogelijke opties die er op dit moment zijn?

Nee, Dit zijn alleen de op dit moment door de KNVB goedgekeurde Mineraal infill velden.

- Wat zijn het essentiële verschil tussen de 3 soorten velden?

Deze zijn: Typevezel, lengte van de vezel, schokbeschermer. En een verschil in gradatie zand.

- Hoe vaak moeten deze velden gekeurd worden na de aanleg?

Normen KNVB: Eerste jaar 4 keer. Daarna jaarlijks (zie mail KNVB onderdeel verslagen clubs).

- Hoe verklaart u dat gemeentes om ons heen (Leeuwarden, Sud West) wel overgaan naar goedgekeurde kunstgrasvelden zonder infill?

De gemeenten hebben verschillende beleidslijnen en capaciteitsbehoeften. In Leeuwarden is er met name een capaciteitsgebrek. In Súdwest is er bewust gekozen voor kunstgras, waarbij de velden niet alleen voor de betreffende club zijn, maar ook een regiofunctie vervullen. De gerenoveerde kunstgrasvelden zullen deze regiofunctie krijgen, waarbij de hoofdgebruiker verplicht is om de velden en de bijbehorende kosten te delen met buurverenigingen, vooral wanneer de velden van deze buurverenigingen niet bespeelbaar zijn. Dit zal verder worden uitgewerkt in overleg tussen de verenigingen en de gemeente.

In de regio van Arum, Witmarsum, Makkum en Workum zijn er veel kunstgrasvelden. Het veld in Workum biedt door de grootte van de vereniging beperkte ruimte voor andere verenigingen. Daarom maken de verenigingen uit de zuidwesthoek afspraken met Workum en Makkum voor trainingen op kunstgrasvelden. Het is ook belangrijk om te vermelden dat per september 2031 geen polymer infill-materialen meer op de Europese markt mogen worden verhandeld, wat gevolgen kan hebben voor verenigingen die kampen met ruimtegebrek op hun sportparken.

Zoals aangegeven in het RV bestaat er ten aanzien van kunstgras de nodige risico's. Vooral in financieel opzicht. Als we bijvoorbeeld op dit onderdeel vergelijken met Súdwest-Fryslân naar de vervanging van kunstgrasvelden, dan zijn daar kredieten verleent van €399.000 en €200.000 voor de vervanging van de toplaag van kunstgrasvelden. Wij ramen hiervoor €175.000.

10. In de notitie van PLANN Ingenieursbureau wordt de ombouw van kunstgrasveld naar hybride of gras vermeld en de kosten.

- Hierbij hebben wij de vraag of de velden van sc Berlikum en Minnertsga beschikken over een goede drainage?

Het kunstgrasveld in Berlikum beschikt over een goed functionerend drainagesysteem, dat bij de renovatie zorgvuldig wordt nagelopen en beoordeeld op hergebruik, met de focus op een levensduur van nog eens 40 jaar. Echter, het B-veld in Berlikum heeft een verouderd drainagesysteem dat meerdere storingen vertoont. Het kunstgrasveld in Minnertsga heeft ook een goed functionerend drainagesysteem, dat bij renovatie eveneens wordt gecontroleerd en beoordeeld op hergebruik.

11. Sc Berlikum heeft aangegeven dat hybridevelden door de blijvende aanwezigheid van kunstgrasvezels, er blijvende verontreinig in de bodem is, wat na gebruik ca 3000 m3 verontreinigde grond oplevert. In het RV is aangegeven de kunststofvezels door middel van zeven gescheiden worden van de grond. De grond kan hierdoor hergebruikt worden, evenals de vezels. De mening over de milieu belasting van de hybride velden van SC Berlikum en hetgeen genoemd in het raadsvoorstel liggen ver uit elkaar.

- Kan het College daarom een reactie geven op deze ver uit elkaar liggende meningen?

Wij hebben ons gebaseerd op de landelijk bekende waarden, waarbij de hoeveelheid kunststofvezels in een hybride veld ongeveer 8% van die in een volledige kunstgrasmat bedraagt. Hierbij moet er ook rekening mee gehouden worden dat een volledig kunstgrasveld 2x vervangen moet worden in vergelijking tot de looptijd die een hybride veld heeft (20 jaar). De gebruikte materialen voor hybride en kunstgrasvelden zijn identiek en voldoen aan de huidige eisen.

Voor de recycling van hybride is er nog geen nieuwe/andere methode tot de recycling van vezels te vermelden.

De fracties van FNP, SAM en Gemeentebelangen Waadhoeke